

Урок української мови з використанням інтерактивних технологій. 4 клас.

Підготувала: *вчитель вищої категорії Смерочинська Інна Леонідівна*

Місце проведення: Херсонська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №52 з поглибленим вивченням української мови ім. Т.Г.Шевченка.

Тема. Прикметники-синоніми, прикметники-антоніми.

Пряме і переносне значення прикметників.

Мета:

- **навчальна:** закріпити поняття про прикметник як частину мови, ознайомити учнів з прикметниками із синонімічними та антонімічними значеннями; вчити вживати прикметники в прямому та переносному значеннях;
- **розвивальна:** формувати вміння добирати до прикметників синоніми й антоніми, правильно, точно і влучно вживати прикметники в прямому і переносному значеннях у мовленні; розвивати навички самостійної роботи; поповнювати словниковий запас;
- **виховна:** виховувати любов до праці, до українського слова.

Обладнання. Мовний матеріал, картки, проектор, слайди.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу до уроку

Продзвенів для нас дзвінок,

Починаємо урок

І щоб він пройшов немарно,

Попрацюємо старанно.

Отож, часу не втрачаймо,

Дружно роботу починаймо.

- А роботи у нас сьогодні дуже багато.

II. Удосконалення каліграфічних навичок.

Словникова робота.

1. Зошит швидко відкриваєм

Та під нахилом кладемо.

Ручку правильно тримаєм

І роботу починаєм.

(Записуємо число, класна робота)

2. Каліграфічна хвилинка.

Фурчить, блищить на різні фарби

Фонтан веселий у садку.

В нім водить флот легкий та гарний

Федорка в білім фортушку.

Фф Фф фф фу фі фе фа ар рт тух

3. Словникова робота.

Користуючись цифровими позначеннями літер в алфавіті, виконайте дії, відгадайте словникове слово.

Г	Е	К	Т	А	Р
+	:	+	-	*	+
21	7	6	0	24	5
Ф	А	Р	Т	У	Х

1. Скласти «Сенкан» зі словом *фартух*

2. Лексичне значення слова . (*малюнки*)

Фартух – 1) Частина одягу, що захищає одяг від бруду, знищення під час виконання різних робіт.

2) Шкіряна, полотняна запона в колясці, візку для затишку їздця.

3. Зробити звуко-буквений аналіз слова [*ф а р т у х*].

4. Дібрати спільнокореневі слова.

Фартух, фартушок, фартушечок.

5. Скласти речення з словниковим словом.

Снігур почепив собі на груді червоний фартушок.

а) граматичний розбір речення;

б) морфологічний розбір;

в) визначити відмінок іменників.

III. Актуалізація опорних знань.

- Діти, яке слово вказало на колір фартушка?

- Які слова в домашньому завданні допомогли зобразити пташку?

- До якої частини мови вони належать?

- Яка частина мови називається прикметником?

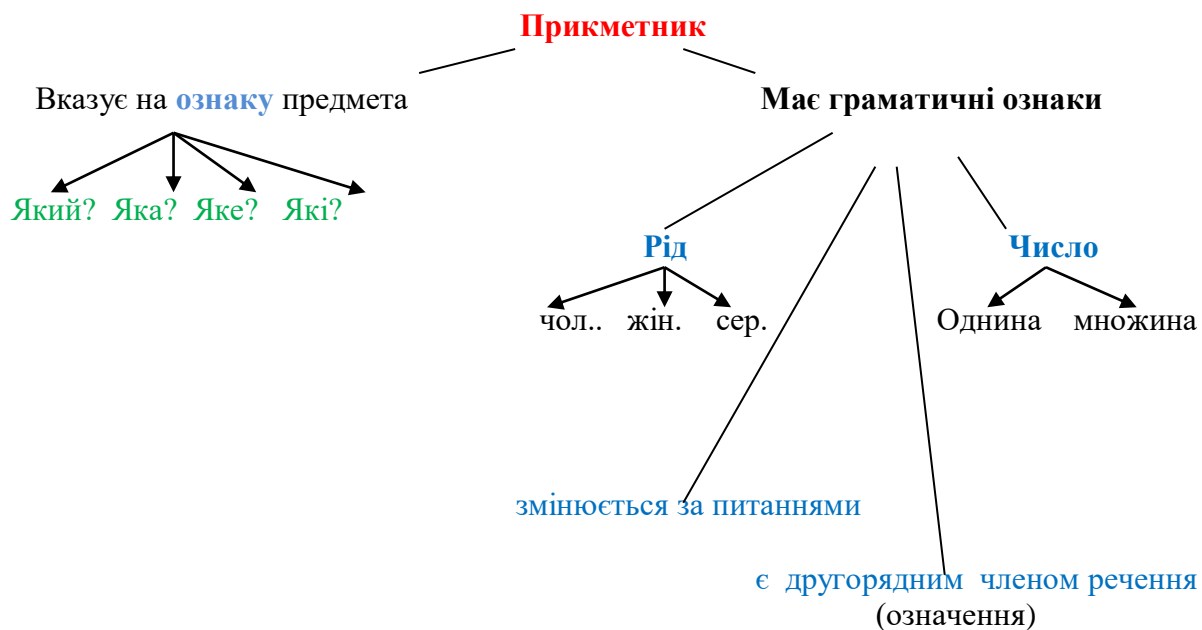
- На які питання відповідає прикметник?

- Яку роль у мовленні виконують прикметники?

(Прикметники допомагають відрізнити один предмет від іншого, розповідає про когось або про щось більш детально)

- Які граматичні ознаки має?

(Змінюється за родами, числами, за питаннями, є другорядним членом речення)

Фізкультхвилинка.

IV. Мотивація навчальної діяльності.

1.. Гра «Збери слово».

Лас, вий, ка; гід, ний, ла; ний, ніж; во, рий, су.
(ласкавий, лагідний, ніжний, суворий)

2. Утворити з поданих складів слова. Знайти «зайве» слово.

Пояснити чому воно «зайве».

Ласкавий, лагідний, ніжний – слова-синоніми.

Ласкавий – суворий - слова-антоніми.

- Яка тема сьогоднішнього уроку?
- Що ви хочете дізнатися з цієї теми?

V. Повідомлення теми і мети уроку.

- Отже сьогодні поговоримо про групи прикметників за значенням, про їх роль у мовленні.

VI. Узагальнення та систематизація знань.

1. *Спостереження за прикметниками – синонімами.*
- Які слова називаються синонімами?

Робота в групах.

- 1) Розплутати «ланцюжок» поданих слів і записати синонімічні ряди, добираючи до них відповідний іменник.

Сильний, сумний, гарячий, світлий, давній, дужий, зажурений, старий, невеселий, ясний, потужний, печальний, пекучий, стародавній, міцний, палючий, прозорий, старезний, розпечений, сонячний.

- I група.* Сильний, дужий, потужний, міцний.
II група. Сумний, невеселий, печальний, зажурений.
III група. Гарячий, пекучий, палючий, розпечений.
IV група. Світлий, ясний, прозорий, сонячний.
V група. Давній, старий, стародавній, старезний.

2) Спостереження за фразеологізмами.

Ми з вами читали казку Івана Франка «Лисичка-Кума».
 Яких висловів вжив автор дуже багато?

Замінити вислови одним словом – синонімом.
 Скласти речення з фразеологізмом, і словом-синонімом.

Байдики бити -	(лінуватися)
Взяти ноги на плечі -	(побігти)
Набрати води в рот -	(замовкнути)
Вертітися під ногами -	(заважати)
Викинути з голови -	(забути)
Пекти раків -	(червоніти)
Накивати п'ятами -	(утекти)
Душа в п'яти піша	(злякатися)

- Порівняйте, де влучніше висловлена думка.
- Яку роль виконують синоніми у мовленні?

2. Спостереження за прикметниками – антонімами.

1) Читання казки про антоніми.

- Скажіть, чи любите ви слухати казки?
- Прослухайте казку та скажіть, про яких двох братів ця казка.

*Два брати жили на світі. Був один з них працюючий,
а другий – ледачий дуже. Слухай казку про них, друже.
Той хоробрий і правдивий, той брехливий, похливий,
той розумний, той дурний, той великий, той малий.
День і ніч брати сварились і ніколи не мирились.
Все, що перший будував, другий миттю руйнував.
Ця кривава я війна – нині сива давнина. Хоч брати вже
помирились, після них слова лишились. Дуже горді,
незалежні, абсолютно протилежні. В мові ці слова
живуть, ну вгадайте, як їх звать?*

- Які слова називаються антонімами?

2) Гра «Скажи без затримки».

Важкий – легкий

лівий – правий

Великий – малий

солодкий – солоний

Висока – низька

3) Робота з підручником.

Виконання вправи 194, с. 97. Вставити замість крапок антоніми.

- Яку роль відіграють антоніми в прислів'ях?

3. *Спостереження за прикметниками вжитими в
прямому і переносному значенні.*

1) Робота з картками.

- Роз'єднати слова і прочитати речення.

- Підкреслити слова вжиті в переносному значення.

*Прийшла до берізок сінь. Принесла їм золоті стрічки.
Вплели березі стрічки в зелені коси. Сміються сонячні зайчики,
абережисумують.*

2) Робота з підручником. Виконання вправи 195, с. 98
(за варіантами)

I варіант. *Легкий мішок – важкий мішок;
Легке завдання – складне завдання.*

II варіант. *Гаряча вода – холодна вода;
Гаряча удача – спокійна удача.*

III варіант. *Порожня голова – розумна голова;
Порожня бочка – повна бочка.*

IV варіант. *М'який хліб – черствий хліб;*
 М'який характер – твердий характер.

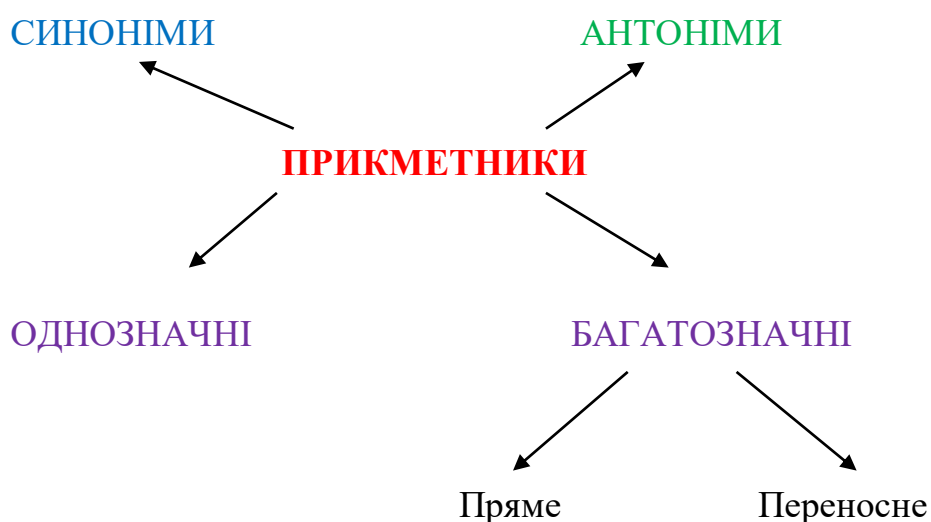
- Скільки значень мають прикметники у поданих словосполученнях?
- Як називаються такі слова?

VII. Підсумок уроку. Рефлексія. Оцінювання.

-Чи справдилися ваші сподівання щодо нашого уроку?
 -Чи знайшли ви відповіді на свої запитання, побувавши на сьогоднішньому уроці?

- Чому ви навчилися сьогодні на уроці?
 (*розрізняти і вживати в реченнях прикметники – синоніми, прикметники-антоніми; використовувати в мовленні прикметники в прямому і переносному значенні*)

- Які прикметники можна назвати «друзями»?
- А які «ворогами»?
- Як називаються прикметники, які мають одне значення?
- Як називаються прикметники, які мають декілька значень?
- В якому значенні можуть вживатися прикметники?

VIII. Домашнє завдання.

С. 95, вправа 99.